

KIADÓ HIVATAL:
 Szikes Antal könyvnyomdá-
 ja, hova az előfizetési pén-
 zek, hirdetések és minden
 a kiadóhivatalt érdeklő
 közlemények küldendők.
 Nyilttérben egy sor
 közlési díja 10 krajcár.
 Hirdetések jutanyos
 áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Egész évre 5 ft. — kr.
 Felévre . . 2 ft. 50 kr.
 Negyedévre 1 ft. 25 kr.

SZERKESZTŐSÉG.

Bellény-ut 15. szám
 hova a lap szellemi részét
 illető közlemények kül-
 dendők.

Kéziratok nem
 adatnak vissza.

Hivatalos közlemények.

4037

II. 895.

Hirdetmény.

Alulirt községi előljárásság közhírré teszi, hogy az 1895-ik évi föld- és házbirtok után járó általános jövedelmi pótdó kivetési lajstrom f. hó 17-ikétől 24-ikéig vagyis 8 napon át az adóügyi jegyzői irodában közszemlére van kitéve. Az esetleges írásbeli felszólamiások a 8 napi határidőt követő 15 nap alatt nyújtandók be a községi előljárásságnál vagy közvetlenül a gyulai kir. pénzügyigazgatóság-hoz küldendők be.

Szarvas, 1895. június 16-án.

Az előljárásság nevében:

GOLIÁN SOMA,
jegyző.MELIS GYÖRGY,
bíró.

4108

1895.

Hirdetmény.

Alulirt községi előljárásság közhírré teszi, hogy a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek (Szarvasi takarékpénztár) adójára vonatkozó javaslatokat feltüntető lajstrom f. hó 13-ikától 20-ikáig terjedő 8 napon át az adóügyi jegyzői irodában közszemlére van kitéve.

Szarvas, 1895. június 16-án.

Az előljárásság nevében:

GOLIÁN SOMA,
jegyző.MELIS GYÖRGY,
bíró.

A sertésvész korlátozása.

A sertésvészben beteg vagy elhullott állat állóhelyén levő trágyát és takarmány maradványokat, esetleg alomszalmát 5 % os frissen oltott mésztejjel alaposan fertőtleníteni kell.

A fertőzött községben teljesített eljárás és vizsgálatok befejezte után a szomszédos községekben, tanyákon, majorokban levő sertésállományt kell megvizsgálni; s a lakosságot a sertésvész nagy veszélyességéről kitanítva, figyelmeztetni kell arra, hogy a fertőzött község lakosaival csak a legszükségesebb esetben érintkezzenek.

A mint a fertőzött udvarban, vagy majorban elhelyezve volt beteg, vagy fertőzés-gyanús sertések leöltek, illetőleg elszállítottak; az eljáró állami állatorvos azonnal a leggondosabb fertőtlenítést köteles végrehajtani. E fertőtlenítést, mely államköltségen történik, mindenesetre állami állatorvos felügyelete alatt kell végrehajtani. Általában a fertőtlenítés mikénti foganatosítása körül az 1888. évi VII. t. cz. végrehajtása tárgyában ugyanazon évi 40,000. szám alatt kiadott miniszteri rendelet 98, 99, 100. §§-ai értelmében kell eljárni. A fertőtlenítés teljes befejezte után a megisztított ólak a birtokos rendelkezésére bocsátatnak.

Oly esetben, midőn valamely majorban vagy udvarban a teljes irtás lett végrehajtva, az illető helyen elrendelve volt zárlat a teljes fertőtlenítés

foganatosítása után 8 napon keresztül fentartandó. Csak ezen idő lejártá után szabad a sertésvész miatt elzárt községet, udvart, tanyát, majort vagy ólakat a zár alól feloldani s az ólakba ismét sertést beállítani.

Ha az eljáró közegek működésüket a sertésvész vagy fertőzésének gyanúja miatt valahol megkezdették: azon időtől fogva a fertőtlenítés teljes befejeztéig az ottani birtokos, illetőleg ennek képviselője vagy alkalmazottja, valamint mindazon személyek, a kik a fertőzött állatokkal érintkeztek, az 1888. évi VII. t. cz. 152. 153., és 154. §§-okban megállapított s a felforgó tényálláshoz képest alkalmazandó büntetések terhe alatt feltétlenül kötelesek az eljáró hatósági közegeknek a betegség kiirtását és a fertőtlenítés végrehajtását célzó intézkedéseikhez alkalmazkodni; és a szolgálataikban levő felügyelő személyzetet és gondozó cselédséget, ugy hasonlóképen a netán alkalmazott magán-állatorvost az eljáró közegeknek rendelkezésükre bocsátani.

Fertőzött udvarba a zár feloldása előtt újabb sertéseket beállítani tilos. Ezen tilalom alól csakis a földmivelésügyi miniszter engedélye alapján van kivételnek helye.

A fertőzés gyanúja miatt zár alá vett helyen a hatósági állatorvos a zárlati idő egész tartalma alatt 8 naponként egyszer felülvizsgálatot teljesíteni és a felülvizsgálatról felvett szabályszerű járványtáblát az illetékes hatóság útján a minisztériumhoz felterjeszteni tartozik. A fertőzés gyanúja miatt elrendelt zár olyan helyen, a hol nem lett teljes irtás végrehajtva, akkor oldalható fel és a sertésvész fertőzésének gyanúját akkor lehet megszüntetni nyilvánítani, ha már egy beteg vagy gyanús állat sem találhatók a községben s az illető helyen észlelt utolsó betegségi eset megszüntetésétől számítandó egy heti zárlati idő letelt, a fertőtlenítés teljesen befejeztetett s a szabályszerű felülvizsgálat kedvező eredménnyel megtartatott.

Kiválóan fontos feladatait képezi ugy az illetékes hatóságnak, valamint a betegség kiirtása körül eljáró állami közegeknek az, hogy minden egyes felmerült esetben, midőn a sertésvész jelenléte valahol megállapított: a legnagyobb gondossággal és lelkiismeretességgel végzendő nyomozásokat eszközöljenek annak lehető alapos módon való kiderítése céljából, hogy: honnan lett a betegség ezen helyről, mióta az oda behurczoltatott és még mielőtt felfedeztetett volna, másfelé tovább hurczolja? E két szempontból az illető fertőzött községben alkalmazott irtás befejeztével azonnal a legpontosabb nyomozást kell indítani az iránt, hogy: a fertőzött udvarban vagy majorban talált beteg állatok, továbbá a betegség hivatalos megállapítása előtt, de a fertőzés valószínűen feltehető keletkezésének ideje óta, az illető fertőzött udvarból vagy majorból netán vágóhidra szállított állatok (még ha ezeken nem lett is a sertésvész hivatalosan megállapítva) honnan kerültek oda? Mindama helyeken, a honnan a betegség behurczolásának valószínűen föltételezhető ideje óta a fertőzött ólakba beállított állatok kerültek, azonnal tüzetes vizsgálatot kell indítani oly célból, hogy kideríttessék, vajjon e helyek valamelyikén nincsen-e, vagy nem észleltetett-e az utóbbi időben ilyen beteg, — vagy e betegség gyanújában levő állat? A másik irányban pedig nem kevésbé gondos kutatást kell tartani annak kinyomozása céljából, hogy azon idő óta, a mely időpontra a betegségnek a fertőzött helyre történt behurczolása valószínűsüggel föltételezhető: a fertőzött ólakból nem kerültek-e állatok forgalomba,

melyek ez oknál fogva a fertőzés tovább terjesztővé lehettek, és ha igen: lehetőleg kiderítendő az, hogy hova jutottak ezen állatok? Ha ezt kinyomozni sikerül, ugy mindezen állatok, valamint ama sertések, melyek azokkal közös ólban vagy udvarban voltak, vagy velők bármiképen érintkezettek, a netáni befertőztetés szempontjából gondosan megvizsgálandók, a fertőzött ólakból származó állatok pedig okvetlenül leölendők. A leölés megtörténte után a bonczolási lelet eredményéhez képest kell — a jelen rendelet határozmányai értelmében — tovább eljárni, avagy ha a leölt állatok egészségének bizonyulnának, a további eljárást megszüntetni. A jelzett irányokban megtartott nyomozások eredményéről az illetékes hatóság útján a földmivelésügyi miniszterhez mindig tüzetes jelentések teendők.

Végezetül tekintettel a sertésvész nagy veszélyességére és tekintettel arra, hogy különösen könnyen lehet a járványt lábba hajtott sertésekkel elhurczolni, a miniszter a sertésekkel való házalást feltétlenül megtiltja, és az összes hatóságokat utasítja, hogy e tilalom megtartását különös gondnal ellenőrizzék; s a tilalom ellenére sertésekkel házalóktól sertéseiket kobozzák el s az illetőket ezenfelül a kihágási eljárás során még külön és keményen büntessék. Az elkobzott állatok — az 1888. VII. t. cz. 155. §-a értelmében — értékesítendők. Az értékesítés csak leölés céljából szabad és ennek az elkobzástól számított 24 óra alatt mindenesetre meg kell történnie. Ugy hasonlóképen s ugyancsak a mondott oknál fogva megtiltja a miniszter a fertőzött vidékeken a miskarolás gyakorlását is.

A ki a jelen rendeletben előirt szabályok és rendelkezések avagy tilalmak ellen vét: kihágást követ el, a mely a cselekmény vagy mulasztás minőségéhez képest az 1888. VII. t. cz. 152—155. §§-ai szerint minősítendő és büntetendő. A miniszter értesíti végül a hatóságokat, hogy a sertésvész kiirtása céljából a földmivelésügyi miniszter rendeletére foganatba veendő kisajátítások s a becslés és kártalanítás körül a miniszteri utasítás szerint kell eljárni. A fertőzés gyanúja miatt kisajátított állatok elszállítása körül követendő eljárást szintén miniszteri utasítás szabályozza. Abból a célból, hogy az érdekeltek tájékoztatást nyerjenek arról, hogy melyek a szóban forgó betegségeknek a nem szakértő előtt is leginkább szembevetendő, jellegzetes körtünetei: hogy azután ez ismeretek alapján akkor, ha sertéseiken netán a leíráshoz hasonló tüneteket észlelnek, a megbetegedést rögtön siessenek bejelenteni, a miniszter a község által is könnyen érthető modorban szerkesztett leírását adja a mondott betegség tüneteinek. Igen kívánatos, hogy a hatóságok és előljárásságok főképen a kis gazdákkal ez ismertetést kellő népies modorban mihamarább közölni igyekezzenek.

A miniszter e rendeletéhez 6 melléklet van csatolva. Az első melléklet az a kimutatás, a melyet az illető községben a sertésvész mellett eszközözendő sertésvizsgálat céljából teljesített összeírás alkalmával a sertéslétszámról kell felvenni; a második melléklet az állami állatorvosoknak szóló utasítást tartalmazza, a sertésvész megállapítása után a helyszínen való további eljárásukra nézve; a harmadik mellékletben azok az utasítások foglaltnak a melyek a sertésvésszel fertőzött állományokból származó élő sertéseknek azonnali leölésére, illetve ily leölt sertések testrészeinek közfogyasztásra bocsátására vonatkoznak, a negyedik melléklet a becslési és kártalanítási eljárás módját

tartalmazza; az ötödik és hatodik melléklet a sertésvesz fertőzésének gyanúja miatt kisajátított sertések elszállítására körül követhető eljárás módjait, illetve a sertésvesz azon főbb és szembeötlőbb tüneteinek leírását foglalja magában, melyekről a nemszakértő is e kör jelenléte következtethet.

Alispáni jelentés május horól.

III. Közlekedés árvédelem.

Az utak őszi és tavaszi helyreállításáról természetben való közmunka és felfogadott munkaerő igénybevétele által gondoskodtam. A műutak kivétel nélkül jó karban tartattak fenn. A községi közlekedési utak jó karban tartásáról az uti bizottságok gondoskodtak.

A vármegyei közúti alap a múlt évi zárszámadás szerint

1.128,504 frt. 95 kr. bevételt

265,628 frt. 23 kiadást és

862,876 frt. 72 kr. maradványt

tüntet fel.

A folyó évi közúti adó kivétel, s befizetése folyamatban van, a súlyos gazdasági helyzet folytán azonban igen rosszul folyik be az adó.

Az őszi közgyűlés óta a közúti alap terhére a következő építkezések végeztek és vétettek munkába.

1. A Csaba-ujesabai kőútépítése 51,480 frt. 71 kr. költséggel.

2. A csorvási vámos kőút, melynek költségei 38,533 frt. 11 krt. tett ki.

3. A vésztői, szeghalmi, körös-ladányi és füzesgyarmati kőutak alépitménye mintegy 25,000 frt. költséggel csaknem teljesen elkészült.

4. A vésztői köburbkolásból elkészült 1500 fm. a többi a folyó hóban fejeztetik be.

5. A körös-ladányi, szeghalmi és füzesgyarmati kőútépítések biztosítottak, a két utóbira vonatkozó szerződés helyben hagyás alatt van.

6. A békés-mezőberényi és a tót-komlósi kőutak bejárása megtartott s a tervezetek engedélyezés alatt vannak.

Az utépítéseket még mindig felette drágítja az építési anyag vasúti szállításának nagyon költséges volta. Sikertelen ugyan kedvezményeket kieszközölni e részben a vasutaknál, e kedvezményes szállítás azonban még mindig jóval drágább pl. annál, mely a helyi érdekű vasutak építési anyagainak szállítására nézve van megszabva; pedig méltánytalan-nézetem szerint — hogy a forgalom eszközei nem egyenlő méltóságban részesülnek, s méltánytalan különösen, hogy a műutak anyagainak szállítására nézve kisebb állami kedvezmény adatik mint a helyi érdekű vasutakéra, mert az ut a forgalomnak közkeletűbb eszköze mint e vasut, s ez utat közpénzekből, üzleti nyereség nélkül a hatóság építi, míg a helyi érdekű vasutak legnagyobb részét a helyi érdekeltséggel össze nem függő, idegen tőkével dolgozó, s kizárólag nyereségre alakult vállalat által építettek, s ennek előnyére esik a kedvezmény is.

Azon meggyőződésben, hogy az utépítésekre nézve biztosítandó kedvezményes vasúti szállítás az alföld vármegyéiben, a melyekbe a kőanyag kivétel nélkül vasuton szállítandó a műutak építését hatalmasan elősegítené az által, hogy az építési költségeket lejjebb szállítandó: indítványozom, miszerint a tek. törvényhatóság: bizottság feliratilag kérje fel a Nagyméltóságú mkir. kormányt, hogy az utépítési anyagok vasúti szállítására nézve ugyanazon kedvezményt megadni méltóztatassék, mely a helyi érdekű vasutak építési anyagainak szállítására nézve meg van adva, s javaslom, hogy e felirat hasonló szellemű felirattal leendő támogatás végett az összes alföldi törvényhatóságoknak is megküldessék.

A törvényhatósági hidak általában jó karban voltak, e helyütt jelezhettem, hogy a szarvasi híd elkészült, az öcsödi híd építése pedig a kereskedelmi minister tárczája terhére megkezdett.

A törvényhatósági távbeszélő hálózat építése a folyó év február havában befejeztetett s rendeltetésének átadatott.

Ez év tavaszán folyóink nagy áradása miatt az árvédelem úgy a társulatoknak mint a hatóságoknak megfosztott munkáját tette szükségessé. — A Körösök s a Berettyó szokatlanul magas vizállása mellett a védtöltések minden vonalán erélyes védekezésre volt szükség s ha az árvíz veszély elhárított, — abban a védekezés erélyes munkájának jelentékeny része van. Míg a főfolyóknál a védekezés kedvező eredményre vezetett, — a belvíz csatornáknál a hiányos védtöltések miatt a védekezés nem biztosítható az áradás veszélytelen lefolyását: az ölyvösi és kállói belvíz

csatorna s az Ó-Berettyó nagyobb területet előntöttek. A veszélyesebb védvonalokon személyesen is megjelentem s a szükséges hatósági intézkedéseket meg tettem.

A belvizek általában sok kárt okoztak, különösen azért, mert a folyók sokáig magas vizállása mellett a belvizeket leereszteni ott sem lehetett, a hol a levezető csatornák e célra különben megvannak.

E rovatban kell megemlítenem, hogy a törvényhatóság 400,000 frtos kölcsönét nem különben transversalis ut céljaira a 996,500 frtos kölcsönt felvettem. Ezek elszámolásáról a közgyűlés elé külön-külön jelentést terjesztettem elő.

(Vége köv.)

Ujdonságok.

— **Ürnapja.** Ürnapját f. hó 13-ikán esütörtökön fényes ünnepi szertartással illette meg a róm. kath. egyház. d. e. 10 órakor volt az ünnepélyes szt. mise, miután a körmenet a promenádban felállított négy díszes sátorhoz vonult és áhitattal végezve a szokott szertartást, visszatért a templomba, hol „Te Deum laudamus” fejeztetett be az Ürnapai ájtatosság. Ürnap nyolczadán reggel hét és d. u. 6 órakor az oltárszentiség kitétele mellett tartatik az istenítisztelet.

— **Eljegyzés.** S t e r b e c z Gábor a nagyszabeni bank helyi képviselője folyó hó 13-ikán jegyezte el R é t h y Sándor helybeli tekintélyes kereskedő kedves és szeretetreméltó leányát Ilonkát. Gratulálunk a köten dő frigyhez.

— **Választmányi gyűlés.** A helybeli társ. polg. leányiskola választmánya f. hó 12-én tartotta gyűlését, melynek egyik fő tárgya a vizsgák idejének meghatározása volt. — E határozat értelmében a nyilvános vizsgálatok június 27 és 28, a magánvizsgálatok pedig július 1 és 2 napjain fognak lefolyni. — E vizsgákon a m. kir. vallás- és közokt. miniszternek ez év márc. 20-án kiadott „v i z s g a s z a b á l y z a t a” értelmében a tanfelügyelőt illetően meg az elnöki tiszt, B á n h e g y i I s t v á n, kir. tanfelügyelő is meg fog jelenni, amint azt már előre jelezte is. — Az igazgatónak a II. felév lefolyásáról szóló részletes jelentését tudomásul vette a választmány, — s egyúttal megbizta, hogy a város 1000 forintos évi segélyének kiutalványozása esetén dolgozzon ki egy rövid tervezetet arra, mennyi volna ez összegből a tanítónők fizetésének javítására, s mennyi a tandíjak fedezésére fordítható. Határozatba ment végül, hogy a vizsgálatok ntü. Á c h i m Á d á m esperes engedélye alapján a főgymn. díszes tornacsarnokában lesznek megtartva, a kézimunkák pedig B e n k a G y u l a társasköri elnök, szíves engedélyével a „Társaskör” helyiségében lesznek kiállítva.

— **Tornavizsga.** A főgymnasiumi tanulók tornavizsgálata f. hó 18-án kedden d. u. 5—7-ig a tornacsarnok előtti téren, esetleg a tornacsarnokban következő műsorral tartatik meg. 1.) Szabadgyakorlatok. 2.) Verseny nyújtón, korláton és lovon 3—3 szabadon választott gyakorlattal. A három legjobb egy-egy oklevelet nyer. Szükséges legalább 4 versenyző. 3.) Algymnazisták játéka. 4.) Magasugrás. 5.) Birkozás. 6.) Távolográs. 7.) Katonai rendgyakorlatok és füzérek. A magas ugrásért díj 3 oklevél; 147 ctm. aluli ugrás nem jutalmaztatik. A távolográs díja szinte 3 oklevél a három legnagyobb ugrónak. 500 ctm. aluli ugrásért a díj nem adatik ki.

— **Főiskolai tanács.** A helybeli főgymn. tanácsa f. hó 18-án tartja ülését, melynek egyik tárgyát a főgymn. ösztöndíjak kiosztása képezi.

— **Szöbeli érettség.** A helybeli főgymnban a szóbeli érettségek f. hó 21. 22. 23 napjain a díszteremben fognak lefolyni. Úgy értesülünk, hogy e vizsgálatokon főtiszt. S á r k á n y S á m u e l, bányakerületi püspök is meg fog jelenni.

— **Hymen.** Masztics Elemér a paukovecei uradalom ispánja pünkösdi első napján jegyet váltott Walter Ida úrhölgygyel, Walter Sándor uradalmi tiszt bájos leányával Pusztai Kürtön.

— **Üszóverseny.** A főgymnasium tanulói közt üszóversenyt rendez ma d. u. 5 órakor Oláh Miklos tornatanár. Pálya hossza 200 m. Indulás a Robitsek féle gözmalom irányából. Cél a holt Körös új hidja. Díj a főgymnasiumtól 9 oklevél, melyből 1 műugrásokért, 8 pedig gyors üszóért adatik. Az üszók 8 korosztályra osztva versenyezhetnek. Az üszás bármely neme meg van engedve mesterséges készülék kizárásával. A verseny iránt érdeklődő közönségnek legalkalmasabb néző hely a holt Körösön most épült új gát.

— **Vadászgyűlés.** A szarvasi vadásztársulat ma f. hó 16-án vasárnap délután 6 órakor közgyűlést tart a Kaszinóban, melynek tárgya a 6 éves alakulási idő

lejártával újra alakulás; az eddigi tisztviselő k felmentése, új tisztikar válassztása; a várostól kibérleendő vadászterületek kijelölése stb. Legutóbb van az egyletnek 21 helybeli és 7 vidéki tagja. Ezen szám elegendő arra, hogy a társulat újra szervezkedjék.

— **Tízéves találkozó.** Azoknak az ifjaknak egy része jött össze tegnap d. e. a főgymn. helyiségeiben, s este a „Bárány” vendéglőben, kik tíz évvel ezelőtt végezték itt az érettségit, s kik e találkozásra írásbeli fogadást tettek. Liska János és Sziráczy Gyula főgymn. tanárok, mint osztálytársak teljesítették a házigazdai szerepet. Hogy hányan, s kik jelentek meg, s hogy az együtt töltött drága percek milyen kedélyesen röppentek el, arról jövő számunkban!

— **A nemzeti színház Szarvason.** A nemzeti színház Szarvason folyó hó 26-án kezd meg előadásainak sorozatát. Kérjük tehát a n. é. közönséget, hogy a bérlet ivre mielőbb legyenek szívesek aláíratkozni. Bérelni lehet Szikes Antal papirkereskedésében.

— **Ürnapja.** Kondoroson ez évben is szép ünnepéggel ment végbe az Ürnapai körmenet. A négy evangélista lomb sátorát úgy a községi hivek, mint az uri családok állították fel.

— **Villámcsapás.** A zivatarokkal együtt járó veszedelmekből és károkból sok vidéknek kijut az osztályrés. Kondoros eddig meg volt kimélve, csak a mult szerdára forduló éjszakán vonult át határán nohezebb idő, mikor is az égörgés és zivatar néhol kisebb kárt is okozott. A villám több ízben lecsapott s egyszer gyújtott is, még pedig Erdélyi László községi pénztárosnak bérletén levő istállóját a villám felgyújtotta és elhamvasztotta a benne elhelyezett gazdasági eszközökkel együtt.

— **Vizsgák falun.** A kondorosi községi iskolában június 6-án, a csáki uradalmi iskolában pedig 6-án volt az évfárá vizsga. D é r e z y Ferencz elnökléte mellett. Bukovinszky Mihály és Privler Pál tanítók elismerésre méltó szép eredményt mutattak fel ezen iskolákban.

— **Öt hónapig a víz alatt.** Még a mult év december 20-án történt, hogy Bartal Károly ág. evang. tanító, — ki a mezőtúri határban volt alkalmazva, — örülesi rohamában a „H a r c s á s”-nak nevezett Körös mederbe ugrott, ahová bele is fuladt. A hatóságok kerestették a Körös mederben, de a beállott erős fagyok megátoltak minden további kutatást. — F. évi június 10-én Halásztelek alatt a vízből, az ott halászó emberek egy réfr hulláját fogták ki, — kiben a megejtett orvosrendőri vizsgálat Bartal Károlyt ismerte fel. — A szerencsétlen ember hullája tehát teljes 5 hónapig volt a víz alatt.

— **Vizbefut.** Öcsödön K. Nagy Krisztina bányáú leány folyó hó 13-án a falu végén a vízzel telt sárga földes gödrök között libákat legeltetett. Legeltetés közben egy ily vízzel telt gödörbe esett s abba belefullt.

— **Betörés.** Folyó hó 11 és 12 közti éjjelen özv. Mravik Mihályné kamráját ismeretlen tettesek feltörték, s onnan mintegy 30 frt. értékű ruhaneműt loptak el.

— **Közzgazdasági felügyelő.** A belügyminiszter a vármegye közönségéhez intézett újabb leiratában végre hozzájárult a közzgazdasági felügyelői állás szervezéséhez; azt azonban nem hagyja jóvá, hogy a felügyelőt két évi próbára a közzgazdasági bizottság válassza, hanem vagylagosan azt rendeli, hogy két évi próbaszolgálatra a bizottság javaslatára nevezze ki a főispán, vagy pedig mint más megyei tisztviselőt, hat esztendőre szóló mandátummal válassza a vármegye törvényhatósági bizottsága; — a közzgazdasági bizottság szabályrendeletére nézve is tesz még néhány, különben nem lényeges észrevételt a belügyminiszter, akinek is ezen leirata most már csak az őszi közgyűlés elé fog terjesztetni.

— **Társas vacsora.** A helybeli tanító egyesület tagjai évfárá vizsgák alkalmával vacsorával egybekötött társas összejövetelt rendeztek, melyen a vendégekkel együtt mintegy negyvenen vettek részt. A jó kedéllyel töltött összejövetelen többen magyaros szokás szerint tószóztak is, kik közül kikell emelnünk Benka Gyula főgymn. ig. Dr. Haviár Gyula, Boros Mihály, Szabó József és Klinczko Pál felszólalásait.

— **Cs. kir. szab. Adria bi biztosító társulat.** Folyó hó 12-én tartott meg Triesztben ezen társulat rendes közgyűlése, melyben az 56-ik üzletévre (1894) vonatkozó üzleti jelentés és zárszámadások beterjesztettek. Ezekben következő jelentékenyebb adatok foglalhatnak: Életosztály. Az említett évben elfogadott biztosítások 12.769,125 frt tőke és 22.869 frt évi járadékösszegre rugnak. A biztosítási állomány 1894. év végével kerek 76 millió forint tőke és 97,255 frt évi járadékösszeget tüntet ki. A díjbevétel 3074,252 frtra rugott. Halál-

és életbiztosítások után 1.255.137 forint fizettetett ki és ezenkívül függő károk részére 244.917 forint helyeztetett tartalékba. A díjtartalék 1.444.458 frttal szaporodott és tesz 17.2 millió frtot. Az elemi biztosítási ágakban (tűz és szállítvány) a díjbevétel 6.935.650 frtot tett, a visszbiztosítások 3.293.693 frtot vettek igénybe és károkért a visszbiztosítókat illető részek levonása után 2.379.261 frt fizettetett ki. A kártartalék 490.593 frtot, a díjtartalék 1.916.597 frtot és a több évi biztosítások tárczája 23.343.117 frtot tesz. — Az 1894. december 31-iki árfolyam szerint a társaság értékpapirjai 396.702 frt értékemlést tüntetnek ki, mely összeg a létező áringadozási tartalék gyarapítására fordított. Az eszközölt és 48.571 frtot tevő leírások levonása után marad évi feleslegként 482.521 frt, melyből 150.000 frtot a disponiblis tartaléknak utaltatott át. Osztalékul, miként a múlt évben, részvényenként 62 frt fizettetett ki. — A tartalékok 1.977.208 forinttal emelkedtek és meghaladják a 21 millió forintot ebből esik díjtartalékra (tisztán, tudniillik a visszbiztosításokat illető részek levonása után) 17.849.656 frt, nyereségtartalékokra 2.491.592 frt és áringadozási tartalékra 723.938 frt.

NYILT LEVÉL. *)

Szarvas község Érdekes Előjárásához!

Az elmúlt 3 év alatt a szarvasi népkert képezte közfgyelem és érdeklődés tárgyát. A kertek, az alakítás utáni 2-ik évben, egy óriási jégvihar majdnem letarolta s a 3-ik esztendő pedig, nagy szárazsága miatt volt káros hatással a fiatal kertre, melynek fejlődését megállította vagy legalább hátráltatta. Mindezek dacára már 1894. évben, minden vidéki ember által 5—6 éves alakítású kertnek találtatott s ez a vélemény érhető is volt, mert párhuzamba állítva más hasonló kertekkel, például a gyomaival, előrehaladottság és kivitel tekintetében ezt, de mindannyit felülmúlta.

Sajnos azonban, hogy ezt ma napság, — ha a sétányra most még egészen nem is, de a gyümölcsösre, mely a működő kertész erejéről, szakképzettségéről újszólván kézzel fogható bizonyítékot kell, hogy adjon — nem hogy állítani nem lehet, de sőt ellenkezőleg, abban a teljes pusztulás nyomai még laikus előtt is szembeötlően feltűnik.

Itt Szarvas község oly megkárosításával állunk szemben, mely ma szelvényben hosszában közbeszéd tárgyát képezi, s melyet szó nélkül csak az nézhet el, ki az Érdekes Előjáráság eme különös rendszerű működéséből eredő gazdálkodását feltétlenül — akár helyes, akár rossz — személyes érdekből támogatni szokta.

Nem foglalkoznám ez ügygyel mert hiszen nálam avatottabbak is hozzá szólhatnak a dologhoz, de egy körülmény megadja nekem a jogot arra, hogy foglalkozzam vele. Ezen körülmény az, hogy Szarvas község Érdekes Előjárásága mindenütt, minden alkalommal, nyíltan mindenki előtt és előttem is csak azt hangoztatta, hogy a z é n é d e s a p á m Dolesch Vincze kertész, községi kertészkedése miatt Szarvas községet megkárosította, nem Szarvas község, hanem a maga javára dolgozott szakképzettsége nem felel meg Szarvas község igényének stb. Ilyen és ehhez hasonló rágalomokkal illetve úton útfélen.

Ezen rágalomnak nemcsak hogy jogot adnak, de fiai kötelességem is az alábbi nyílt kérdések megtételére; kényszerít az apám iránti tisztelet s az a biztos tudatom, rendíthetlen hitem, hogy a mit ő a kertészet terén tett, az jól van megtéve, az által senkinek nem hogy kárt nem okoz, de sőt hasznot hajt, mert ő a szoros értelemben vett kötelessége határát mindenkor túlszárnyaló munkát végzett. Eppen így tette ezt a szarvasi népkert átalakításánál a magáéból s a maga emberségéből áldozatokat is hozott, melynek felsorolására — azt hiszem el fog jönni még az idő.

Ezen előzmények után vagyok bátor apám reputációjára megóvása céljából is tiszteletteljesen kérdeznii, hogy:

1-ör Van-e tudomása az Érdekes Előjáráságnak, hogy a népkert ugynevezett gyümölcsös részében, a tulajdonképeni gyümölcsös létesítése céljából nagy gondal, fáradsággal és költséggel állandó helyére elültetett különféle gyümölcsfák, melyek ez évben már termést is hoztak volna, — ez év tavaszán más helyre, egymástól nem elegendő távolságra úgy szólván zsúfolva átültetve lettek annélkül, hogy azok visszametszettek

*) Közöljük Dolesch úr által beküldött nyílt levelet, nem tagadhattuk meg annak közre adását, mert közvagyonról van szó. Szerk.

volna miáltal 100 drb. fa "közül alig" 10 drb fogamzott meg?

2-ör Ha tudomása van, ezen gyümölcsös létesítése körülbelül 400 frtba került. — a gondatlan kezelésért s a község megkárosításáért ki vonatot, vagy egyáltalán vonatik-e valaki felelősségre?

3-ör Általában van-e tudomása az Érdekes Előjáráságnak, 1894. május 15-től ez ideig a népkertben történi dolgokról, mely — úgy látszik nem szorítkozik egyébre, mint csak az utak rendben tartására.

4-er Megengedhetőnek tartja-e az Érdekes Előjáráság a népkert sétány részében a holt Körös partján közvetlen közelségében a kert alakításakor készített útnak, egy másik, érthetetlen czélú út létesítését és ez által az ott levő nemesebb fák: gesztenye, platán, fekete szil stb. kiirtását? Vagy talán még nincs a népkertben elég séta út arra, hogy rendben és tisztán ne tartathassék? Hiszen a régi utak rendbe hozása is sokszor elodáztatott a múltban is, mert különösen drága napszámdij idején, az Érdekes Előjáráság megvonta a munkaeót.

Ezek után tisztelettel vagyok.

Szarvas, 1895. június 14-én.

DOLESCH JÓZSEF.

C S A R N O K.

S Z A M Á R!

Írta: Sz. Szigethy Vilmos.

Mikor az új segédzerkesztő lekerült a lapunkhoz, általános feltűnést keltett az egész városban.

Ha magas köcsök kalapjában és zsemleszínű überczihereiben végig ment a korzón, nem egy szép lány fordult érdeklődő arcczal hátra.

Csinos fiu is volt. A bajusza alig kezdett fakadni, de azért büszke volt kotletjére és minden héten megborotválkozott.

A redakcióban mindig úgy befűtött, hogy alakot kellett nyitni.

— Elég ha az utczán fázom, szokta angolos flegmával mondogatni, no de milyen meleget is tarthat télen egy vékony überczihér!

A szerkesztőségben kapott egy külön szobát is egy ágygyal, lakásról tehát nem kellett gondoskodnia.

A szerkesztőség többi tagjait semmibe se vette, bár szemben rendkívüli udvarias és előzékeny volt mindenkivel, még „lapunk barátjait” és a rettegett ifju kezdőket, akik bizonyos időközökben híven beállítottak egy-egy tárczával, mondom, még ezeket is kikísérte az ajtóig, a tárczáikkal pedig befűtött.

Gyakran hozott tőle a lap petit cikkeit, néha pedig, ha a szerkesztő nem volt otthon, megeresztett egy tárczát is.

Volt benne valami zsenialitás, nem volt épp tehetségtelen fiu, de újságírónak nem volt még eléggé tanult, hiányzott a gyakorlata. Egyes szépirodalmi lapok szívesen fogadták volna belső munkatársnak, de ő vidékre kívánczolt, a hol csendben lehet élni és sok szép művet alkotni.

Neki a városi közönség bliktri volt.

A házban lerótt egy vizitbeli kötelezettséget, a másik napon át is hordta a redakció összes könyveit olvasás végett, hanem több vizitet nem is csinált.

Arrogáns volt szerfelett, folyton dísekedett a párbajaival és büszke volt rá, hogy három hónapig tilt a szegedi Államfogházban.

A korcsma, a hová étkezni járt, amolyan harmadrendű szálloda volt, de ott adták ki a legjobb ételeket.

Jenő barátunk oda kapott egészen.

Nem annyira a jó koszt vonzotta, hanem nagyon bele talált nézni a korcsmáros menyecske lányának a szeméibe.

Ez a menyecske máskülönbén nem éppen a legjobb hírnévek örvendett.

Már lánykorában azt beszélték róla, hogy ő a város legkaczerább leánya, a kinek passziói között talán első helyen az állt, hogy szerette a fiatal embereket lakásaikon meglátogatni, sőt a fiatalabb tsztelendő páterek is gyakran tisztelték vendégjük gyanánt — persze ezek lelki vigasztalások okáért.

Egyszer aztán elbolondította egy kis hivatalnok fejét és az elvette.

Nem is járt rosszul. Ott lakott a házban, evett, ivott és maradt tisztességes zsebpénze a kávéházba járni, a hol a kompániával el-elkártyáztatott.

Szinte abszurdum lett volna, hogy a kis Róza észre ne vegye Jenőt és ha észre veszi komolyabb következménye ne legyen a dolognak.

Észre is vették egymást.

Az asszony, a milyen könnyen lobbant szerelemre, beleszeretett Jenőbe.

A fiatal ember is sokat nézegette az asszonyt, de nem mert belekötni és lekapta a szemét róla, ha Róza észrevette, mert veszett volna ezáltal arrogáns volta, tulajdonképpen pedig a nőkel szemben való tapasztalatlanságot akarta takargatni.

De nem nyugodott meg ebben az asszony, nem akarta a dolgott ennyiben hagyni, este oda telepedett tehát Jenő asztalához.

— Már készen van a lap? — kérdezte naiv hangon.

— Igen!

Jenő egész komor hangon mondta ezt és hozzálátott az éveshez.

Róza meg se hőkent a komor hang hallatára, ellenkezőleg felfigelt a visszautasításnak látszó szó és annál inkább szította benne a tüzet.

— Mondja, irt benne maga is?

— Furcsa kérdés, dűnyyögte Jenő, hiszen jóformán az egészet én irtam.

— De nem ugy értem, irt-e megint olyan kedves kis apróságot, mint multkor?

— Ühüm!

— Mondja el!

— Volt egyszer egy vak hegedűs, a ki olyan szépen játszott kottából, akárcsak a híres Joachim, ő tartotta zenével az egész korcsmai legényiséget. Mikor nagyon sokan voltak, jött segíteni az öcsese, ki szintén vak volt. Egyszer aztán a legények verekedni kezdtek, a szegény vakok pedig féltették a bőruket, kirohantak tehát a sötét éjszakába és futottak, a merre láttak. Talán máig is futnak még, ha meg nem álltak.

A szomszéd asztalnál ülő férfitársaság hangos kacagásba tört ki. Az egyikük felállt és bemutatkozott Jenőnek, a mit ez nem vett tudomásul, mire a bemutatkozó visszakullogott, Róza pedig fölhasználta az alkalmat és kiitta Jenő borát.

Ejnye, mit nem talál már ki. Nem ért meg engemet. Szerelmes históriát nem irt-e ma.

És közelébb húzódott Jenőhöz, hogy térdei érintették a fiatal ember térdeit.

— Eh mondja Jenő kedvetlenül, nem szeretem a szerelmeskedést még irti sem. Soha sem szerettem senkit, nem is fogok.

— Na vigyázzon, hátha megjárja valakivel.

— Szeretném én azt látni, a ki engem lángra lobbantathatna. Nincs olyan a világon.

— Hátha van!

— Soha se lesz.

— Dehogyan nem lesz, a kik így beszélnek, azokat lehet legkönnyebben megfogni, akár egy gimplit. Meglátnak egy libát, beleszeretnek és megeszik... pardon, elveszik.

— Hát az igaz, hogy van sok megenni való asszony, lány, el is mulatok néha velük, ha elememben vagyok, de hogy beleszeressék valakibe, ahhoz már talán Madonnai szépség kell.

— Eh, olyan unalmas maga. Mondja meg inkább, hol lakik?

— Benn, a redakcióban.

— Egyedül?

— Egészen egyedül. Miért kérdi?

— Majd egyszer arra megyek és benézek az alakon.

— Jó hogy tudom, majd becsukom a spaléttáblákat.

— Miért csukná be?

— Hogy be ne lásson.

— Hátha bemennék?

— Mit csinálna benn?

— Hát meglátogatnám, hogy néz ki magánál. Igazán, meg is teszem majd egyszer lapzártá után. Maga befűt jól a kemenecőbe, mi pedig gyönyörködünk a ropogó lángzsarátnokban.

Közel hajolt egészen a fiatal emberhez, úgy hogy hajával érintette annak az arcát és érezhették egymás lehelletét.

— Hát aztán mi lesz tovább, kérdezte Jenő?

— Aztán, aztán, biz magam sem tudom még. Ugye nem zavar ki, ha eljövök? Megvotam az ágyát, hogy jól esik benne az álom, reudbeszedem a szobáját.

Eljőjtek? Mikor jőjtek el.

És félkarjával rákönyökölt a fiu vállára, a ki savanyu arczkifejezésével olyan volt, mint a ki valami kellemetlen érzést folyt el magában.

Hirtelen leráza magától az üléslésre készülő karokat és azt mondta.

— Nincs kedvem komédiázni, megyek haza, pá!

Róza pedig boszusan vonult be szobájába és csak ezt az egy szót mormogta:

Szamár!

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

S Z I K E S A N T A L.

H I R D E T É S E K.

Alakult 1838 ban.

Cs. kir. szab.

Alakult 1838-ban.

Adriai biztosító Társulat Triesztben.

RIUNIONE ADRIAPICA DISICURTA.

V A G Y O N K I M U T A T Á S.

Életbiztosítási osztály. — A) Mérlegszámla 1894 december 31 én.

VAGYON	Osztr. ért.		TEHER:	Osztr. ért.	
	forint	kr		forint	kr
Ingatlanok Trieszt-, Bécs-, Brünn-, Buda-pest-, Milano-és Velenczében	2.918,700	—	Külön nyeremény-tartalék	600,000	—
Értékpapírok az A) részletezés szerint	12.681,733	—	Rendelkezésre álló tartalék	325,000	—
Jelzálog-kölcsön	21,888,900	—	Tartalék árfolyam-ingadozások számára	426,918,87	—
Szerzett járadékok és tőkék	18,986,800	—	Díjtartalék	16,003,059,48	—
Kötvényekre adott előlegek	1.362,683,43	—	Kártartalék	244,917,64	—
Különféle ügynökségek	404,219,85	—	Nyeremény-osztalékkal biztosítottak szá-mára kiszolgáltatandó osztalékok	8,576,08	—
Különféle társulatoknál	284,264,61	—	Különféle társulatok	376,766,63	—
Társasági összegazítás (f.-számla egyenl.)	340,823,47	—	Különféle hitelezők	61,042,14	—
Különféle adóknál	12,981,78	—			
Átvitt jutalékok és szervezési költségek	—	—			
	18.046,281	84		18.046,281	84

ELEMI BIZTOSÍTÁSI OSZTÁLY.

(B. Mérleg számla 1894. december 31 én (Az életbiztosítási osztály kivételével.)

VAGYON:	Osztr. ért.		TEHER:	Osztr. ért.	
	forint	kr		forint	kr
Künnlevő részvénybefizetések	2.400,000	—	Részvénytőke	4.000,000	—
Váltótárca és bankutalványok	463,114,16	—	Nyeremény tartalékalap	1.241,592,49	—
Értékpapírok a B) részletezés szerint	3.971,112	—	Rendelkezésre álló tartalék*	325,000	—
Ingatlanok Triesztben	330,000	—	Tartalék árfolyam-ingadozások számára	297,069,73	—
Pénztár-állomány az igazgatóságnál és a vezérügynökségeknél	101,907,51	—	Díjtartalék tüzkár-biztosításokra	1.762,291,30	—
Jelzálog-kölcsön	1,000	—	" " szállítvány-biztosításokra	84,305,86	—
Értékpapírokra adott kölcsönök	34,383,65	—	Tüzkártartalék	417,917	—
Követelések hitelintézetek, takarékpénzlá- rak és bankároknál	1.056,533,72	—	Szállítvány károk tartaléka	72,676,02	—
Különféle adósk	184,036,37	—	Takarék- és ellátási pénztár a társulati tisztviselők számára	423,984,57	—
Vezérügynöks. (a folyó számlák egyenl.)	998,235,21	—	Életbiztosítási osztály (folyó számla)	340,823,47	—
Főügynökségek	101,791,57	—	Különféle biztosító intézetek	432,884,87	—
Kerületi ügynökségek	11,435,67	—	Pal nem vett osztalékok	2,657	—
Különféle biztosító társaságok	438,492,52	—	Osztalék az 1893. évben	248,000	—
Ingóságok és biztosítási táblácskák az igaz-gatóságnál és az ügynökségeknél	—	—	Igazgatók és számvizsgálók illetéke	41,276,13	—
Átvitt jutalékok és szervezési költségek	—	—	Különféle hitelezők	298,273,65	—
			Átvitel az 1894. évre	3,300,29	—
				10.092,042,38	
Későbbi években befolyó díjak összege	23.343,116	82			

Trieszt, 1895. május havában.

Frigyesi Adolf, vezértitkár.

Az igazgatóság:

Glanstättener dr. Alber Ágost, Morpurgo Márk, Neumann Henrik, Ralli Pál, Reinelt C., Salem H.

Számvizsgálók: Afenduli György, Pajai Alberti Emil, Parisi József.

Magyarországi osztály:

Budapest, IV., vaczi-uteza 9. sz. a., saját házában.

Báró Podmaniczky Frigyes
intéző.

Lichtenberger J.
vezértitkár.

Frigyesi M.
titkár.

Részletes zárszámadási jelentések és kimutatások az alanti kerületi főügynökségnél kaphatók, ahol bármily felvilágosítások is a legnagyobb készséggel adnak, és élet, tűz és szállítványbiztosítások az „Adriai biztosító társulat” jégbiztosítások a Déli jég és viszontosi-tó-társaság és baleset elleni biztosítások a Nemzetközi baleset ellen biztosító részvénytársaság számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el. Szarvasi kerületi főügynökség

ROSZJAROVITZ JÁNOS.

SZIKES ANTAL könyvnyomdája

S Z A R V A S O N

ELVÁLLAL MINDEN A KÖNYVNYOMDÁSZAT KÖRÉBE VÁGÓ MUNKÁKAT, ÚGYMINT

DINZES SZÁMLÁK, JEGYZÉKEK ÉS TUDÓSÍTÓ LEVELEK,

ELJEGYZÉSI ÉS ESKETÉSI KARTYÁK, IZLÉSES MEGHÍVÓK ÉS TÁNCZRENDEK SZINES NYOMÁS VAGY ARANYOZÁSSAL

ÉTLAPOK, V ROSI ÉS KÖZSÉGI HIVATALOS NYOMTATVÁNYOK,

JEGYZÉKEK CZIM- ASZTALI- és NÉVJEGYEK GYÁSZLAPOK KIMUTATÁSOK IDŐSZAKI IRATOK stb.

Nyomatott Szarvason Szikes Antal könyvnyomdájában 1895.

Uj üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomá-sára hozni, miszerint helyben P e t y v a n féle 1100 számú házban június 15-én

mészáros és hentes

üzletet nyitottam.

Üzletemben naponként kapható friss és füstölt disznóhús, kolbász, hurka és szalona, páczolt sonka és fiatal marhahús.

Árak kilonként

Fiatal marhahús 40 kr.

Sertéshús 48 kr.

Friss kolbász 56 kr.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, nem mulasztatom el kijelen-teni, miszerint minden törekvésem oda fog irányulni, hogy t. vevőimnek meglegedését ki-érdemeljem

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel és

kész szolgálattal

Cséke Gyula,

mészáros-hentes.

Hirdetés.

Van szerencsénk a t. hölgyközönség becses tudomására hozni hogy helyben a B r a u n-féle házban (a Körösparton) női divattermet nyitot-tunk és elvállalunk mindennemű női ruhák el-készítését. törekvésünk oda irányul, hogy a t. hölgyeknek azt nyujthassuk, a m nek beszerző-sére eddig a fővárosba voltak utalva.

Raktáron tartjuk a legujabb diszeket külön féle változatban, ugy szintén a legdivatosabb se-lymeket (blausokra) megrendelés czéljából nagy mennyiségű szövet-mintákkal is szolgálunk.

A divatlapokat és a legujabb modelleket k ö z v e t v e P á r i s b ó l kapjuk és ezek mintái után készítjük a ruhákat a legpontosabb kivitellel! kitűnő szabás- és izléssel párosulva

Végre értesítjük a t. hölgyeket, hogy meg-rendeléseket csakis termünkben és hozzánk in-tézve fogadjunk el.

Magunkat az igen tisztelt hölgyközönség szives figyelmébe ajánlva es becses megrende-léseiket elvárva

Szarvas, 1895. június havában.

Seltmann Berta és társa.

